

Sayı: 1 ◀ ▶ Yıl: 2014
ISSN 2147-8171

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

ESKİŞEHİR OSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
Sayı: 1 ◀ ▶ Yıl: 2014
ISSN 2147-8171

Sayfa Tasarımı

Dr. Erőahin Ahmet AYHÜN

Baskı

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi

İletişim

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi
Meşelik Kampüsü 26480 Odunpazarı
Eskişehir / Türkiye
Telefon: (0.222) 217 57 57
Faks: (0.222) 217 57 58
<http://ilahiyat.ogu.edu.tr>
ilahiyatdergi@ogu.edu.tr

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
Sayı: 1 ◀ ▶ Yıl: 2014
ISSN 2147-8171

Dergi Adı	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi	
Dergi Sahibi	Prof Dr. Hasan GÖNEN (Rektör)	
Redaksiyon	Arş. Gör. Yunus ARAZ Arş. Gör. Aynur KURT Arş. Gör. Meryem KARDAŞ	
Editör	Prof Dr. Hüseyin AYDIN (Dekan)	
Editör Yardımcısı	Prof. Dr. Dursun HAZER Yrd. Doç. Dr. Abdullah ACAR	
Yazı İşleri Müdürü	Yrd. Doç. Dr. Şenol KORKUT	
Yayın Kurulu	Prof.Dr. Hüseyin AYDIN Prof.Dr. Ejder OKUMUŞ Prof. Dr. Dursun HAZER Prof.Dr. Ali Rıza GÜL Prof.Dr. Ali ÇELİK Doç. Dr. Ömer YILMAZ Doç. Dr. Mizrap POLAT Doç. Dr. Adnan ADIGÜZEL Yrd. Doç. Dr. M. Naci KULA Yrd. Doç. Dr. Şenol KORKUT Yrd. Doç. Dr. Ali ÇETİN Yrd. Doç. Dr. Adil ŞEN Yrd. Doç.Dr. Yusuf KARATAŞ Yrd. Doç. Dr. Abdullah ACAR	
Danışma Kurulu	Prof. Dr. Mehmet BAYYİĞİT Prof. Dr. Selahattin TURAN Prof. Dr. Osman AYDINLI Prof. Dr. Orhan ÇEKER Prof. Dr. Hayati HÖKELEKLİ Prof Dr. Zekeriyya GÜLER Prof Dr. İsmail GÜLER Prof. Dr. Ö. Faruk HARMAN Prof. Dr. Mesut OKUMUŞ Prof. Dr. Bayram Ali ÇETİNKAYA Prof Dr. Şuayip ÖZDEMİR Prof Dr. Celal TÜRER Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK Prof Dr. M. Mahfuz SÖYLEMEZ Prof Dr. Mefail HIZLI	(Necmettin Erbakan Üniversitesi) (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi) (Ankara Üniversitesi) (Necmettin Erbakan Üniversitesi) (Uludağ Üniversitesi) (İstanbul Üniversitesi) (Uludağ Üniversitesi) (Marmara Üniversitesi) (Hitit Üniversitesi) (İstanbul Üniversitesi) (Amasya Üniversitesi) (Ankara Üniversitesi) (Sakarya Üniversitesi) (İstanbul Üniversitesi) (Uludağ Üniversitesi)

Doç. Dr. Gürbüz DENİZ
Yrd. Doç. Dr. Zikri YAVUZ

(Ankara Üniversitesi)
(Ankara Üniversitesi)

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

Sayı: 1 ◀ ▶ Yıl: 2014
ISSN 2147-8171

İçindekiler

Makaleler

BAŞLARKEN 9

EDİTÖRDEN 11

سحر البيان في القرآن

د. عبد القادر منصور ..... *Hata! Yer işareti tanımlanmamış.*

Önceki Ümmetlerin İbadetleri Hakkında Kissa Ayetlerindeki Bilgiler Kap-samında
“İslam Beş Şey Üzerine Bina Edildi” Hadisi Üzerine Bir Değerlendirme
Yrd. Doç. Dr. Abdullah ACAR.....39

İnsanlık Onurunu Koruma ve Kıırma Arasında Hayırseverlik Anlayışı
Doç. Dr. Adnan ADIGÜZEL 69

Diyarbakır El Sanatlarında İslamî Motifler –Bir Giriş Denemesi- Islamic Motifs in
Diyarbakır’s Hand Arts – An Introduction Essay
Prof. Dr. Ejder OKUMUŞ.....93

Ebü Hanîfe’nin Müteşâbih Âyetlere Yaklaşımı
Fatih TOK..... 107

İmam Hatip Liselerinde Arapça Öğretimi Üzerine Bir Değerlendirme
Figen KERVANKAYA.....125

الاقْتِبَاسُ اللُّغَوِيُّ مِنَ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ فِي الْحَدِيثِ النَّبَوِيِّ الشَّرِيفِ - دراسة بلاغية

خليل محمد أتوب 135

İbn Teymiye’nin Nasçı Akılcılığının Kelâmî Açından Değerlendirilmesi - Evaluation of
Kalamic Perspective on Ibn Taymiyya’s Dogmatic Rasyonism

<i>Prof. Dr. Hüseyin AYDIN</i>	157
Zeydî Fıkhının Gelişimine Dair Notlar <i>A.K. KAZI Çeviren: Doç. Kadir DEMİRCİ</i>	209
Kur'an-ı Kerim'deki Mümin Tiplerini Çerçevesinde İslami Dindarlık Ölçeği Oluşturma Üzerine Teorik Yaklaşım <i>Yrd. Doç. Dr. Naci KULA</i>	219
Ezdâddan Kabul Edilen Bazı Kelimeler ve Bunların Bazı Tefsir ve Meallere Yansımaları - Some Words Accepted From "Addâd" and Their Reflections To Some Commentaries Andtranslations of Qoran <i>Süleyman Recep ÇIBIKLI</i>	253

Kitap Tanıtımı

Ayoob, Mohammed, <i>The Many Faces of Political Islam: Religion and Politics in the Muslim World</i> <i>Muhammed Yasir OKUMUŞ</i>	281
Boz, Erdoğan (Editör), <i>Yunus Emre (Bildiriler ve Makaleler) Kitabı</i> <i>Aynur KURT</i>	285

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ
YAYIN VE YAZIM İLKELERİ

Yayın İlkeleri

1. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi yılda iki kez yayımlanan bilimsel ve hakemli bir yayın organıdır.
2. Derginin yayın dili, Türkçe, Arapça, İngilizce ve Almanca'dır. Diğer dillerdeki yazıların yayımına Yayın Kurulu karar verir.
3. Dergi yayın kurulu Dekan'ın görevlendirdiği öğretim üyelerinden oluşur.
4. Dergide telif, çeviri (yazarından ve yayıncı kuruluştan izin almak koşuluyla), sadeleştirme, edisyon kritik, kitap ve sempozyum değerlendirmeleri vb. çalışmalar yayımlanır.
5. Dergiye gönderilen yazılar başka bir yerde yayımlanmamış veya yayımlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.
6. Yazıların ana başlıktan sonraki kısmına İngilizce başlık, 100-150 kelime arasında Türkçe-İngilizce özet, en fazla beşer kelime olmak üzere Türkçe-İngilizce anahtar kelimeler ve makale sonuna yararlanılan eserleri gösteren kaynakça eklenmelidir.
7. Dergiye gönderilen yazılar iade edilmez.
8. Dergiye yayımlanmak üzere gönderilen yazılar, editörün ön incelemesinden sonra Yayın Kurulu tarafından belirlenen konunun uzmanı iki hakeme gönderilir.
9. Yazının gönderildiği her iki hakemden olumlu rapor gelmesi halde yazı yayımlanır. İki hakemden biri olumsuz görüş belirtirse, yazı hakkındaki karar, raporların içeriği dikkate alınarak Yayın Kurulu tarafından verilir.
10. Yayımlanmasına karar verilen yazıların hakem raporlarında "düzeltmeden sonra yayımlanabilir" görüşü belirtilmişse makale, gerekli düzeltmelerin yapılması için yazarına iade edilir. Düzeltmeler yapıldıktan sonra hakem uyarılarının dikkate alınıp alınmadığı editör tarafından kontrol edilerek son karar verilir.
11. Bir sayıda bir yazarın çeviri ve telif olmak üzere en fazla iki yazısı yayımlanır.
12. Yayın ve yazım ilkelerine uyulmadan ulaştırılan yazılar değerlendirmeye alınmaz.
13. Yayımlanan yazıların bütün yayın hakları Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne aittir.
14. Burada belirtilmeyen hususlarda karar yetkisi Yayın Kuruluna aittir.

Yazım İlkeleri

1. Dergimize gönderilen yazılar, PC Microsoft Office Word (en az Office 200 sürümü) programında yazılmalı veya bu programa uyarlanarak gönderilmelidir. Gönderilen yazılar bütün ekleriyle birlikte dergi formatında 34 sayfayı aşmamalıdır.
2. Çeviri, sadeleştirme ve transkripsiyon yazılarına orijinal metinlerin fotokopileri eklenmelidir.
3. Sayfa düzeni: A4 boyutunda, kenar boşlukları soldan 3,5 cm, sağdan 3 cm, üstten 3,5 cm ve alttan 3 cm şeklinde ayarlanmalıdır.
4. **Yazı biçimi:** Metin Times New Roman yazı tipi, 12 puntoyla, başlıklar bold olarak; metnin tamamı 1,5 satır aralıkla, dipnotlar ise tek satır aralıkla ve 10 punto ile yazılmalıdır.
5. Dipnotlarda aşağıda belirtilen kaynak gösterme usullerine uyulması gerekir:

6. Kitap; Yazar adı soyadı, eser, adı (*italik*), çeviri ise çevirenin adı (çev.), tahkikli ise (ed.: veya haz.:) yayınevi, baskı yeri ve tarihi (örnek, İstanbul 2010), cildi (örnek; c.IV), sayfası (s.), sayfadan sayfaya (ss.); Yazma eser ise, Yazar adı, eser adı (*italik*), Kütüphane, numarası (no), varak numarası (örnek, vr.10b).
7. Makale; Yazar adı soyadı, makale adı (tırnak içinde), dergi veya eser adı (*italik*), çeviri ise çevirenin adı (çev.) yayınevi, baskı yeri ve tarihi, cildi (örnek; c.IV), süreli yayın ise (örnek; sayı:3), sayfası (s.).
8. Basılmış sempozyum bildirileri ve ansiklopedi maddeleri, makalenin referans verilmiş düzeniyle aynı olmalıdır.
9. Dipnotlarda ikinci defa gösterilen aynı kaynaklar için; sadece yazarın soyadı veya meşhur adı, eserin kısa adı, cilt ve sayfa numarası yazılır.
10. Arapça eser isimlerinde, birinci kelimenin ve özel isimlerin baş harfleri büyük, diğerleri küçük harflerle yazılmalıdır. Farsça, İngilizce, vb. diğer yabancı dillerdeki ve Osmanlı Türkçesi ile yazılan eser adlarının her kelimesinin baş harfleri büyük olmalıdır.
11. Ayetler sure adı, sure no/ayet no sırasına göre verilmeli (Örnek; Fatıha, 1/2)
12. Dergimizde kullanılan bazı genel kısaltmalar: bakımız (bk.), karşılaştırmamız (krş.), adı geçen eser (*age*), Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi (*DİA*), Kütüphane (Ktp.), numara (no), ölümü (ö.), tarihsiz (ts.).
13. İnternet kaynaklarında adres verildikten sonra yararlanıldığı tarih belirtilmelidir. Örnek: (erişim tarihi: 11.12.2012)

BAŞLARKEN

Akademik çalışmalar, uzun süren araştırmalar ve yoğun emek sonucu elde edilse de, toplumun hafızasında en kalıcı kültür değerleri olarak varlıklarını sonsuza kadar sürdürecektir. Bu nedenle akademik dergiler, bu tür çalışmaların korundukları tarihi belge mahiyetindedirler.

Bu gayelere matuf olmak üzere İlahiyat Fakültemiz tarafından ilk defa yayınlanmaya başlanan bu dergimizin, akademik çevreler için yeni bir buluşma mekanı olmasını diliyorum, etkili ve sürekli eserlere ev sahipliği yapmaya aday bir yayın organı olmasını temenni ediyorum.

Dergimizin hazırlanmasında emeği geçen ve bundan sonra yazıları ve önerileriyle destek vermeye devam edeceğini umduğum, değerli ilim adamlarına teşekkür eder, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi'nin ilim dünyası için hayırlara vesile olmasını dilerim.

Mayıs-2014
Prof. Dr. Hasan GÖNEN
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Rektörü

EDİTÖRDEN

Bilimsel araştırmalar, toplumun ilerlemede etkili unsurlar arasında ilk sıralarda yer alır. Günümüz dünyasında bilim ve teknik alanında ilerleyen ülkelerin ekonomik, siyasi, sosyal ve askerî güce de sahip oldukları görülür. Gelişmiş ülke olarak isimlendirilen ülkelere bakıldığında, aslında bu ülkelerin üniversitelerinin araştırma/geliştirmeye (AR-GE) önem verdikleri müşahade edilir. Bu üniversitelerde yapılan önemli bilimsel çalışmalar, aynı zamanda o ülkelerin siyasi, hukuki ve sosyal problemlerini incelemiş ve bunlara çözüm önerileri sunmuşlardır.

Bilim ve teknoloji alanındaki hızlı değişim, günlük hayatı bir taraftan kolaylaştırırken, öte yandan sosyo-kültürel alanda bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu sorunların çözümünde üniversitelerden beklentiler giderek artmaktadır. Üniversitelerden beklenen ise, eğitim- öğretim, bilimsel araştırma ve ülke ekonomisine katkı sağlamaktır.

İşte sosyal alanda işlev gören akademik dergiler de, özellikle sosyo-kültürel alandaki bu beklentilerin yerine getirildiği bilimsel çalışmaların yayımlandığı, mazinin bilgi birikiminin yeni kuşaklara taşındığı, içinde yaşadığı çağın problemlerini fark eden ve bunlara çözüm önerileri sunma durumunda olan dergilerdir.

Belki de ilk insanın peygamber olması nedeniyle, tarihte hiçbir kavmin dinden uzak olmadığı tespit edilmiştir. İslam Dininin de bilime ve araştırmaya önem verdiği, ilk ayetinin “oku” olmasından da anlaşılır. Efendimiz (s.a.s.)’in de ilmin önemine yönelik buyrukları ve hicri ilk asırlarda yapılan ilmî faaliyetler, müstesna bir medeniyetin oluşmasını sağlamıştır. Ne zaman ki ilimler dini ve dünyevi diye ikiye ayrılmış ve araştırmadan uzaklaşarak geçmişin birikimiyle yetinilmeye başlanmış, işte o zaman toplum maddî ve manevî olarak duraklamış, problemlerini çözemez hâle gelmiştir. Bu süreçte taassuplar, ön yargılar ve hurafeler gibi bir çok olumsuzluklar toplumlarda yer edinmeye başlamıştır. Halbuki İslam, insanların dünya ve ahiret mutluluğunu sağlamayı hedeflemektedir.

Prof. Dr. Mehmet MAKSUDOĞLU’nun kurucu dekanlığında 1996 yılında resmen faaliyete geçen, Prof. Dr. Ali ÇELİK’in dekanlığı ile devam eden, ancak ilk defa 2007-2008 öğretim yılından itibaren öğrenci alınmasına izin verilen Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, akademik sahada faaliyetlerine devam etmektedir. Bir yandan öğrencilerine eğitim vermeye çalışılırken, diğer yandan akademisyenlerimiz kendi alanlarında bilimsel çalışmalarını sürdürmektedirler. İşte, hem kendi fakültemiz hem de bu sahada kalem oynatan değerli araştırmacıların akademik çalışma ürünü eserlerini toplumun istifadesine sunmak gayesiyle 2014 Mayıs ayında yayın hayatına başlayan fakülte dergimizi, bu sorumluluğun tabii bir sonucu olarak değerlendirmekteyiz.

Dergimizin hem matbaa basımı hem de e-dergi olarak online şekilde yayını sağlanacaktır. Dergimiz, özgün akademik makaleler yanında, çeviri, kitap tanıtım ve

analizi, sempozyum değerlendirmesi gibi bilime katkı sağlayacak çalışmaları yayınlamayı hedeflemektedir.

Dergimizin hazırlanmasında emeği geçen meslektaşlarıma teşekkür eder, Dergimizin ilim dñnyası için hayırlara vesile olmasını dilerim.

Prof. Dr. Hñseyin AYDIN

Dekan